

Kaikkien oppijoiden suorituksen parantaminen osallistavassa opetuksessa

Lopullinen yhteenvetoraportti

EUROPEAN AGENCY
for Special Needs and Inclusive Education

KAIKKIEN OPPIJOIDEN SUORITUKSEN PARANTAMINEN OSALLISTAVASSA OPETUKSESSA

Lopullinen yhteenvetoraportti

RAISING THE ACHIEVEMENT
OF ALL LEARNERS IN INCLUSIVE EDUCATION

Euroopan erityisopetuksen ja inklusiivisen opetuksen kehittämiskeskus (jäljempänä kehittämiskeskus) on riippumaton ja hallinnollisesti itsenäinen organisaatio. Kehittämiskeskusta osarahoittavat opetusministeriöt sen jäsenmaissa ja Euroopan komissio, ja sitä tukee Euroopan parlamentti.

Yhteisrahoitettu
Euroopan unionin
Erasmus+ -ohjelmasta

Euroopan komission tuki tämän julkaisun tuottamiseen ei merkitse hyväksyntää sellaiselle sisällölle, joka edustaa vain kirjoittajien näkemyksiä, eikä komissio ole vastuussa tämän julkaisun sisältämän tiedon käytöstä.

Yksittäisten henkilöiden tässä asiakirjassa esittämät mielipiteet eivät välttämättä edusta kehittämiskeskuksen, sen jäsenmaiden tai Euroopan komission virallisia näkemyksiä.

Toimitus: Verity J. Donnelly ja Anthoula Kefallinou, kehityskeskuksen henkilöstöä

Julkaisun lainaaminen on sallittua, kunhan lähde mainitaan selkeästi. Raportin suomenkieliseen versioon tulee viitata seuraavilla julkaisutiedoilla: Euroopan erityisopetuksen ja inklusiivisen opetuksen kehittämiskeskus, 2017. *Kaikkien oppijoiden suorituksen parantaminen osallistavassa opetuksessa: Lopullinen yhteenvetoraportti.* (V.J. Donnelly ja A. Kefallinou, toim.). Odense, Tanska

Tässä raportissa esitetyn tiedon saavutettavuuden helpottamiseksi raportti on saatavana myös saavutettavana sähköisenä versiona 25 kielellä. Sähköiset versiot löytyvät kehittämiskeskuksen sivustolta osoitteesta www.european-agency.org

Tämä on käännös alkuperäisestä englanninkielisestä tekstistä. Jos käännöksen tietojen tarkkuus on epävarmaa, tutustu alkuperäiseen englanninkieliseen tekstiin.

ISBN: 978-87-7110-727-2 (sähköinen)

© European Agency for Special Needs and Inclusive Education 2017

Sihteeristö
Østre Stationsvej 33
DK-5000 Odense C Denmark
Puh.: +45 64 41 00 20
secretariat@european-agency.org

Brysselin toimisto
Rue Montoyer, 21
BE-1000 Brussels Belgium
Puh.: +32 2 213 62 80
brussels.office@european-agency.org

SISÄLLYSLUETTELO

JOHDANTO	5
TAUSTAA	6
HANKKEEN TULOKSET	7
SUOSITUKSET	9
Suosituksset koulun johdolle ja opettajille	11
Suosituksset järjestelmien johtajille ja päättäjille	12
HANKKEEN TUOTOKSET	14
VIITTEET	16

JOHDANTO

Opinnoissa epäonnistumisesta ja epätasa-arvosta johtuvat korkeat kustannukset yksilöille – ja laajemmin koko yhteiskunnalle – tunnustetaan yhä laajemmin kaikkialla Euroopassa. Kaikkien oppijoiden suoritusten parantamista ei pidetä pelkästään linjauksia koskevana aloitteena, vaan eettisenä välttämättömyytenä.

Jäsenmaidensa pyynnöstä Euroopan erityisopetuksen ja inklusiivisen opetuksen kehittämiskeskus (jäljempänä kehittämiskeskus) toteutti Kaikkien oppijoiden suorituksen parantaminen osallistavassa opetuksessa (RA) -hankkeen (2014-2017). Hankkeessa tarkasteltiin lähestymistapoja, jotka suorasti tai epäsuorasti vaikuttavat nuorten motivaatioon ja oppimiskykyyn. Sellaiset lähestymistavat todennäköisesti lisäävät osallistumista ja sitoutumista, auttavat vähentämään koulunkäynnin keskeyttäneiden määrää ja lopulta parantavat kaikkien oppijoiden suorituksia.

RA-hanke koski oppijoita, opettajia, koulun johtoa, tutkijoita ja vanhempia/hoitajia sekä paikallisia ja kansallisia poliittisia päättäjiä. Hankkeessa tutkittiin pedagogisia strategioita ja opetusmenetelmiä, jotka tukevat parhaiten oppimista ja parantavat tehokkaasti kaikkien oppijoiden suorituksia. Siinä tutkittiin myös tapoja, joilla koulun johto voi tukea:

- panosten ja prosessien kehittämistä, toimeenpanoa ja seuranta suoritusten parantamiseksi
- oppijoiden ja vanhempien/hoitajien osallistumista oppimisprosessiin
- kaikenlaisten suoritusten ”mittaamista” ja tulosten analysointia jatkokehittelyn ohjaamiseksi.

Näitä kysymyksiä tarkasteltiin kansallisten ja paikallisten linjausten yhteydessä. Hankkeessa tarkasteltiin, miten linjaukset voivat tehokkaasti tukea oppimisyhteisöjä organisatorisen kehityksen toteuttamiseksi ja auttaa kaikkia sidosryhmiä tekemään yhteistyötä oppijoiden suoritusten parantamiseksi.

Seuraavat maat osallistuivat hankkeeseen: Alankomaat, Belgia (flaamin- ja ranskankielinen alue), Espanja, Irlanti, Islanti, Italia, Itävalta, Kreikka, Kroatia, Kypros, Latvia, Liettua, Luxemburg, Malta, Norja, Portugali, Puola, Ranska, Ruotsi, Saksa, Slovakia, Slovenia, Suomi, Sveitsi, Tanska, Tšekin tasavalta, Unkari, Viro ja Yhdistynyt kuningaskunta (Englanti, Pohjois-Irlanti, Skotlanti ja Wales).

Kolme oppimisyhteisöä tarjosivat tarkastelun kohteen hankkeen käytännön toiminnalle:

- Istituto Tecnico Agrario Sereni (ylempi perusopetus) ja Istituto Comprensivo Antonio Rosmini (esiopetus ja alempi perusopetus), Rooma, Italia
- Kouluja Lajskissa (esiopetus ja alempi perusopetus), Wieliszewin kunta, Puola
- Oppimisyhteisö Calderglen (Calderglen High School ja Sanderson High Special School), East Kilbride, Yhdistynyt kuningaskunta (Skotlanti).

Jokainen kehityskeskusten osallistujamaa nimesi hankkeeseen kaksi osallistujaa (tutkija ja koulun johto). Kullekin osallistujalle annettiin oma oppimisyhteisönsä, jossa hän vieraili kaksi kertaa hankkeen aikana. Oppimisyhteisöt määrittivät prioriteettinsa ja saivat tukea hankkeen verkkofoorumien kautta. Kirjallisuuskatsaus tarjosi hankkeen työn kannalta merkityksellisiä tutkimustuloksia (ks. www.european-agency.org/publications/reviews/raising-the-achievement-of-all-learners-in-inclusive-education-literature).

Oppimisympäristöt suorittivat hankkeen itsearviointin käytännön toiminnan alussa ja uudestaan hankkeen päättyessä. Lisätietoja itsearviointista on osoitteessa: www.european-agency.org/resources/publications/raising-achievement-all-learners-self-review.

Lisää todisteita hanketta varten kerättiin useasta osallistuvasta maasta suoritusten parantamista koskevien yksityiskohtaisten raporttien ja esimerkkien avulla. Maaraportit ja hankkeen käsitteellinen viitekehys löytyvät osoitteesta: www.european-agency.org/agency-projects/raising-achievement.

Hankkeen metodologia on kuvattu kokonaisuudessaan hankkeen yleisraportin liitteessä *Raising the Achievement of All Learners in Inclusive Education: Lessons from European Policy and Practice [Kaikkien oppijoiden suorituksen parantaminen osallistavassa opetuksessa: Kokemuksia eurooppalaisista linjauksista ja käytännöistä]* (ks. www.european-agency.org/resources/publications/raising-achievement-all-learners-project-overview).

TAUSTAA

RA-hankkeen työtä tukivat YK:n lapsen oikeuksien yleissopimus (1989) ja YK:n yleissopimus vammaisten henkilöiden oikeuksista (2006). Nämä toimivat viitekehystenä lähestymistavassa, joka perustuu kaikkien oppijoiden oikeuksiin. YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksien komitea tarjoaa lisäohjausta sen *yleishuomautuksessa N:o 4* (2016), joka koskee oikeutta osallistavaan opetukseen (ks. www.ohchr.org/EN/HRBodies/CRPD/Pages/GC.aspx). Nämä perussopimukset yhdessä YK:n kestävä kehityksen tavoitteen (SDG) 4 kanssa – ”taata kaikille avoin, tasa-arvoinen ja laadukas koulutus sekä

elinikäiset oppimismahdollisuudet” (YK, 2015) – tukee vammaisten oppijoiden oikeuksia. Tämä varmistaa, että sellaisia oppijoita ei syrjäytetä yleisopetuksesta tai jätetä sen ulkopuolelle (Euroopan erityisopetuksen ja inklusiivisen opetuksen kehittämiskeskus, 2015).

RA-hanke ei keskittynyt itse osallistamiseen, vaan hyvien tulosten saavuttamiseen kaikille oppijoille. Osallistamisesta tulee peruseriaate, jonka avulla koulut voivat kehittyä paremmiksi vastaamaan yksittäisten oppijoiden eroavuuksiin. Täten koulut lisäävät kykyään tarjota tasavertaista, laadukasta koulutusta kaikille.

Hanke on samoilla linjoilla Euroopan tasolla asetettujen periaatteiden ja prioriteettien kanssa. *Päätelmissä osallistamisesta monimuotoisessa ympäristössä laadukkaan koulutuksen tarjoamiseksi kaikille* korostetaan, että ”tasa-arvo ja tasapuolisuus eivät ole sama asia, ja koulutusjärjestelmien on hylättävä perinteinen yhteen ainoaan kaikille sopivaan ratkaisuun perustuva ajatusmalli” (Euroopan unionin neuvosto, 2017, s.4). Euroopan komissio (2017) toteaa, että opettajien ja koulun johdon kapasiteetin ja roolin kehittäminen on ensiarvoisen tärkeää, jotta voidaan tarjota selkeä strateginen visio ja johtajuus, jotka parantavat kaikkien oppijoiden kokemusta ja tuloksia. Tähän päästään osallistavien ja joustavien käytäntöjen avulla.

RA-hanke käsitteli asioita, jotka vaikuttavat erilaisista taustoista tuleviin oppijoihin, jotka kohtaavat eri haasteita koulutuksessa. Hanke tarjoaa tiivistelmän eri koulutusjärjestelmiä koskevista tiedoista esimerkein näyttöön perustuvista lähestymistavoista, jotka edistävät niin linjauksia kuin käytäntöjä oppijan edistymisen mahdollistamiseksi.

HANKKEEN TULOKSET

RA-hankkeen myötä syntyi Euroopan laajuinen oppimisyhteisö, jossa yhdistetään erilaisia näkökulmia. Hanke rohkaisi osallistujia tekemään muutakin kuin vain tiedottamaan – pikemminkin tarkastelemaan linjauksia kriittisesti ja ajattelemaan luovasti oman toimintansa perusteita. Hankkeen oppimisympäristöjä tutkittaessa korostui tarve hyödyntää resursseja parhaalla mahdollisella tavalla käyttäen älyllistä ja sosiaalista pääomaa organisaation kehittämiseen, muutokseen ja kasvuun.

Kuten edellä on esitetty, hanke vahvistaa tarvetta siirtyä korvaavasta lähestymistavasta kohti ennakoivaa tukea ja ehkäiseviä toimia, jotka lisäävät kaikkien koulujen kykyä tarjota laadukasta tukea kaikille oppijoille. Hanke tukee osallistavan opetuksen näkemistä ”megastrategiana” kaikkien oppijoiden suoritusten parantamiseksi (Mitchell, 2014, s.27) tarjoamalla haasteita, jotka kehittävät opettajien käytäntöjä sekä koulun johtoa ja organisaatiota.

Hankkeen oppimisympäristöissä tehty työ on osoittanut, että seuraavista toimenpiteistä on hyötyä:

- toimenpiteet kaikkien oppijoiden terveyden ja hyvinvoinnin hyväksi ja tukemaan oppijoita tunnistamaan, että taitoja ja ominaisuuksia voidaan kehittää hyvin keskitetyllä kovalla työllä ja periksiantamattomuudella
- joustavat oppimismahdollisuudet, jotka tarjoavat jatkuvuutta ja tukevat edistymistä koulutuksen eri vaiheissa ja varmistavat oppimisen merkityksen elämän ja työn kannalta
- jaettu johtajuus ja yhteistyön lisääminen koulun henkilökunnan keskuudessa
- yhteistyö vanhempien, huoltajien ja perheiden kanssa oppijoiden tavoitetason nostamiseksi ja osallistumisen parantamiseksi
- paikallisen yhteisön ja työnantajien osallistuminen opetussuunnitelmien merkityksellisyyden ja työmahdollisuuksien lisäämiseksi.

Hanke on osoittanut myös tarpeen seurata koulun kehittämistä ”osallistavan linssin” läpi. Kaikissa koulun rakenteissa ja prosesseissa tulisi keskittyä tasavertaisuuteen (esim. oppijoiden ryhmäjako, henkilöstön osoittaminen tehtäviin, opetussuunnitelman saatavuus ja laajemmat toiminnot, oppimisen ja pätevyyden tunnustaminen sekä resurssien kohdentaminen). Oppijan saavutuksia ja suorituksia tulisi myös analysoida, jotta voitaisiin taata tasavertaiset mahdollisuudet saavuttaa tuloksia ja menestyä.

RA-hankkeen työ herättää myös vastuukysymyksiä ja tarpeen ratkaista ristiriidat markkinapohjaisten uudistusten ja tasavertaisuuden välillä, mittaamalla osaamista virallisia testejä laajemmin. Nämä mittaukset kattavat henkilökohtaiset, sosiaaliset ja laajemmat saavutukset, kuten myös koulumenestyksen. Kun oppijoita kuultiin RA-projektin päätöskonferenssissa, heidän näkemyksensä menestyksestä vaihtelivat suuresti. Tämä lisää tarvetta siirtyä kapea-alaisesta, standardoidusta saavutusten mittaamisesta kohti yksilöllisempiä tapoja arvostaa laajempia ja aidompia oppimistuloksia.

RA-hankkeen kysely osoitti, että opettajien ja koulun johdon jatkuva tukeminen voi lisätä koulujen kykyä parantaa kaikkien oppijoiden suorituksia. Hankkeen käytännön työssä tarkasteltiin tapoja kehittää opettajien ammatillista osaamista ja asiantuntemusta vastaamaan oppijoiden erilaisiin tarpeisiin. Näin opettajat voivat kehittää innovatiivisempia tapoja varmistaa, että kaikki oppivat. Osaamista voidaan kehittää verkostoitumalla sekä oppimisympäristössä että sen ulkopuolella (esim. paikallisten yliopistojen, muiden oppilaitosten/korkeakoulujen ja paikallisten asiantuntijoiden kanssa) näyttöön perustuvien käytäntöjen lisäämiseksi koulussa.

RA-kyselyssä vain muutama maa kertoi käyttävänsä sidosryhmäkyselyitä systemaattisesti laadunvarmistuksessa, vaikka kyselyt voivat vaikuttaa paljon koulujen kehittämiseen.

Hankkeen aikana koulun johtoa ja opettajia kannustettiin tekemään yhteistyötä muiden kanssa syklisessä itsearviointiprosessissa (lisätietoja: www.european-agency.org/resources/publications/raising-achievement-all-learners-self-review). Hanke vahvisti käsitystä, jonka mukaan koulutuksen laadunseuranta on elintärkeää koulun kehittämiseksi. Tämän myötä rakenteita ja prosesseja sekä niiden vaikutuksia oppijoiden tuloksiin voidaan ymmärtää paremmin.

Lopuksi hankkeen tuloksissa onkin korostettu koulutustarjontaa, joka antaa enemmän kuin yhtäläiset mahdollisuudet, jotta osallistaminen monimuotoisessa ympäristössä voitaisiin varmistaa ja tätä kautta edetä kohti tasavertaisuutta. Tarjonnan eri osia yhdistää se, että kaikki sidosryhmät – opettajat, oppijat ja johtajat – ottavat ”kasvun asenteen”, jossa kova työ ja periksiantamattomuus edesauttavat menestystä.

SUOSITUKSET

RA-hanketyö on osoittanut, että huippuosaamisen ja tasavertaisuuden saavuttamiseksi laadukkaissa koulutusjärjestelmissä on toteutettava erityistoimia.

Niihin kuuluvat:

- sellaisten resurssien ja järjestelmien tarjoaminen kouluille, jotka mahdollistavat alisuorittavien oppijoiden ja mahdollisten koulupudokkaiden tilanteisiin puuttumisen mahdollisimman aikaisessa vaiheessa tuen tarjoamiseksi
- innovatiivisten lähestymistapojen ja yksilöllisten reittien tarjoaminen erilaisille oppijoille
- tasavertaisuutta ja parempia tuloksia kaikille oppijoille erittäin tärkeänä pitävän vahvan strategisen johtajuuden tukeminen.

Yllämainitut toimenpiteet viittaavat tarpeeseen luoda koko järjestelmän kattava yleiskatsaus, jolla varmistetaan eri järjestelmien tasojen ja linjausten välinen johdonmukaisuus. On tärkeää muistaa, että kouluja koskevien suositusten onnistunut toteutus edellyttää tukea päättäjiltä alueellisella ja kansallisella tasolla.

RA-hankkeen toiminta on vahvistanut ajatusta, että osallistamiseen - ja suorituksen parantamiseen - kouluissa vaikuttavat esimerkiksi pedagogiikka, oppimisen tukeminen, johtajuus, oppijan hyvinvointi ja osallistuminen, opetussuunnitelma, yhteistoiminta, koulun organisaatio ja tukijärjestelmät. Näitä avainalueita tutkittiin hankkeen aikana ja esiteltiin esimerkkejä siitä, miten linjauksia ja käytäntöjä voitaisiin edistää sekä kansallisella että paikallisella/koulun tasolla. Hanke keskittyi myös linjauksiin ja käytäntöihin, jotka kehittävät kaikkien sidosryhmien – ennen kaikkea oppijoiden itsensä – kykyä kehittää koulua.

Jäljempänä annetut suositukset on suunnattu kahdelle pääkohderyhmälle:

- koulun johto ja opettajat
- järjestelmän johto (paikallisella/alueellisella tai kansallisella tasolla) ja päättäjät.

RA-hankkeen tulokset vahvistavat kehityskeskuksen aiemman työn tuloksia ja suosituksia ja ne on korostettu jäljempänä.

Suosituksukset koulun johdolle ja opettajille

Koulujen johdolla on aina ratkaiseva merkitys koulu-uudistuksissa. Niiden täytyy asettaa etusijalle tasavertaisuus ja kaikkien oppijoiden huippuosaaminen päätöksenteossa, mikä vaikuttaa oppijoiden ryhmäjakoon, henkilöstön osoittamiseen tehtäviin, opetussuunnitelman saatavuuteen ja mahdollisuuksien tarjoamiseen sekä resurssien kohdentamiseen. Tästä seuraa, että koulun johdon tulee myös osoittaa sitoutumista jatkuvaan ammatilliseen oppimiseen kaikille opettajille ja muille sidosryhmille.

Koulun johdon ja opettajien tulisi:

- **Muodostaa vahva johtoryhmä ja jakaa tehtäviä eri sidosryhmille jatkuvuuden ja sitoutumisen varmistamiseksi.** Yksi tärkeimmistä tehtävistä on oppilaitoksen sisäisen ja sen ulkopuolelta tulevan tiedon tehokas hyödyntäminen, jotta voitaisiin varmistaa, että (opetukseen ja oppimiseen, opetussuunnitelmaan, arviointiin ja organisaatioon) tehdyt muutokset antavat tasavertaiset mahdollisuudet kaikille oppijoille ja että kaikki sidosryhmät osallistuvat koulun arviointiin ja kehittämiseen.
- **Luoda kouluun ilmapiiri, joka tukee kaikkien sidosryhmien välistä kohteliasta vuorovaikutusta.** Oppijoista puhuttaessa tulisi välttää leimaamista ja luokittelua. Koko henkilökunnan tulisi ottaa vastuu oppijoiden menestyksestä ja hyvinvoinnista joustavassa organisaatiossa. Keskusteluissa tulisi keskittyä ”kaikkien oppijoiden menestyksen suunnitteluun” (EENET, 2017) tarjoamalla yksilöllisiä mahdollisuuksia edistymiseen. Keskusteluissa tulisi kuunnella myös oppijoita ja tätä kautta lisätä osallistumista ja sitoutumista.
- **Varmistaa näyttöön perustuva opetus ja oppiminen.** Koulujen tulisi osallistua aktiivisesti tutkimukseen innovatiivisten lähestymistapojen tukemiseksi, jotta kaikki oppijat voisivat edistyä. Järjestelmiä ja kumppanuuksia tulisi kehittää nykyisten tutkimustulosten saatavuuden varmistamiseksi. Lisäksi kouluissa tehtävää tutkimustyötä pitäisi tukea varaamalla riittävästi aikaa yhteistoiminnalliseen ammatilliseen oppimiseen ja kehittämiseen.

RA-hanke on vahvistanut entisestään aiempien kehityskeskusten hankkeiden pohjalta annettuja suosituksia, jotka kannustavat koulun johtoa ja opettajia:

- **Tarjoamaan joustavia opetussuunnitelmia ja varmistamaan niiden sopivuus kaikille oppijoille.** Opetussuunnitelmaan tulisi akateemisen sisällön lisäksi ottaa myös muita taitoja, jotka valmentavat työ- ja yksityiselämään ja tukevat henkilökohtaista kehitystä (esim. henkilökohtaiset/sosiaaliset taidot, taide ja urheilu). Koulujen tulisi luoda valinnanmahdollisuuksia oppijoille sitoutumisen lisäämiseksi ja ottaa huomioon uusia jatkokoulutus-, koulutus- ja työllistymismahdollisuuksia, jotta kaikki nuoret voidaan valmistaa siirtymään positiivisiin ja kestäviin toimiin tulevaisuudessa.
- **Kehittämään opettajien ja muiden sidosryhmien edustajien ”arviointilukutaitoa”,** jotta he voivat:
 - käyttää arviointitietoja oppijoiden kanssa tukemaan oppimista
 - työskennellä kollegoiden kanssa jakaakseen ymmärtämystään standardeista ja oppijan edistyksen arvioimisesta kaikkien oppijoiden korkeiden tavoitteiden ylläpitämiseksi.
- **Kehittämään rakenteita/prosesseja, jotka tukevat yhteistyötä perheiden ja asiantuntijapalvelujen kanssa** (esim. terveydenhuollon ja sosiaalipalvelujen ammattilaiset), jotta kaikki oppijat – erityisesti vammaiset ja tavallista enemmän tukea tarvitsevat – saisivat paremmin tukea. Asiantuntemusta pitäisi jakaa, jotta oppimisyhteisön kaikkien sidosryhmien kyvyt ja valmiudet kehittyisivät eikä oppijoita leimattaisi tai eristettäisi muista.

Suosituksset järjestelmien johtajille ja päättäjille

Tuoreista tutkimustuloksista ja hankkeesta saadusta näytöstä käy ilmi, että järjestelmien johtajien ja päättäjien tulisi tukea yhteistyöhön perustua lähestymistapoja sekä koulujen sisällä että niiden välillä. Heidän täytyy myös varmistaa, että koulun johdolla on mahdollisuus työskennellä strategisesti parantaakseen kaikkien henkilökunnan jäsenten kykyjä. Koulujen/oppimisyhteisöjen henkilöstöressurssien tulisi pysyä riittävinä tulevaisuudessa tehokkaan yhteistyön takaamiseksi ja tasavertaisempien tulosten ja parempien suoritusten varmistamiseksi kaikille oppijoille.

Järjestelmien johtajien ja poliittisten päättäjien tulisi:

- **Kehittää tapoja kerätä ja jakaa tietoa siitä, ”mikä toimii”,** jotta voitaisiin varmistaa, että käytäntöjen kehittäminen, täytäntöönpano ja arviointi perustuvat näyttöön.

Koulujen/oppimisyhteisöjen tulisi kehittää yhdessä näyttöön perustuvia käytäntöjä ja johtajuutta sekä tukea opettajien jatkuvaa ammatillista kehitystä.

RA-hanke kannustaa kehityskeskukseen aikaisempien hankkeiden tavoin järjestelmien johtajia ja poliittisia päättäjiä:

- **Herättämään keskustelua kansallisella tasolla osallistavaa opetusta koskevan yhteisymmärryksen lisäämiseksi.** Osallistavaa opetusta tulisi tarkastella periaatteena, joka tukee kaikkien oppijoiden edistymistä ja suorituksia järjestelmässä, joka takaa kaikille oppimis- ja suoritusmahdollisuudet – sen sijaan, että keskityttäisiin oppilaspaikeihin liittyviin asioihin tai korvaaviin lähestymistapoihin.
- **Lisäämään niiden kansallisten ministeriöiden ja osastojen yhteistyötä, joilla on keskeinen rooli koulutuksessa sekä oppijoiden ja heidän perheidensä tukemisessa.** Erityisesti paikallisten palveluiden tasolla tulisi kannustaa yhteistyöhön, jotta yhteisössä voitaisiin tehdä tehokasta tiimityötä paljon tukea tarvitsevien oppijoiden ja heidän perheidensä puolesta. Kansallisten linjausten pitäisi myös tukea oppimisyhteisöjä näiden pyrkimyksissä tehdä tiiviimpää yhteistyötä vanhempien/perheiden kanssa. Yhteistyö tulisi nähdä oppijan menestyksen kannalta keskeisenä tekijänä.
- **Varmistamaan valmistelevan ja summatiivisen arvioinnin tavoitteiden selkeyden ja pyrkimään kohti tarkoituksenmukaista, kaikkia oppijoita koskevaa integroitua arviointijärjestelmää.** Arviointi- ja akkreditointijärjestelmiä olisi kehitettävä sellaisiksi, että niiden avulla voitaisiin arvioida oppimista ja menestystä sekä koulumenestystä laajemmalla tasolla ja varmistaa, että eri ”väylät” ovat samanarvoisia. Tähän tulisi sisältyä oikeanlaisten mahdollisuuksien tarjoaminen niille oppijoille, joilla on enemmän oppimisesteitä (esimerkiksi kognitiivisia vammoja).
- **Varmistamaan, että opettajankoulutuksessa ja jatkuvassa ammatillisessa kehittämisessä keskitytään osallistavaan opetukseen, tasavertaisuuteen ja monimuotoisuuteen.** Opettajankoulutuksessa ja jatkuvassa ammatillisessa kehittämisessä tulisi keskittyä opettajien asenteiden, arvojen ja valmiuksien parantamiseen, antaa opettajille mahdollisuus hyödyntää tutkimustuloksia ja auttaa heitä pohtimaan ja arvioimaan omaa työtään, jotta voitaisiin varmistaa, että tulokset ovat kaikkien oppijoiden kohdalla positiivisia.
- **Arvioimaan vastuu- ja laadunvarmistusmekanismeja, jotta ne olisivat varmasti johdonmukaisia ja tukisivat osallistavaa kehitystä.** Niiden tulisi antaa tietoa saatavuudesta ja tasavertaisuudesta panostamisen, prosessien ja tulosten yhteydessä tavalla, joka ei vääristä todellisuutta tai syrjäytä haavoittuvia oppijoita. Niiden tulisi

myös kannustaa kouluja keskittymään kaikkien oppijoiden edistymiseen ja suorituksiin eikä vain sellaisiin seikkoihin, joita on helppo mitata.

Lisäksi päättäjien tulee investoida lyhyellä aikavälillä, mikä voi mahdollisesti säästää varoja pitkällä aikavälillä. Heidän on myös suunniteltava realistinen aikataulu mahdollisille uudistuksille. Nämä seikat vaikuttavat päätöksentekoon poliittisissa sykleissä, jotka saattavat olla liian lyhyitä esitettyjen muutosten vaikutusten havaitsemiseksi.

Muutoksissa on otettava huomioon yhteiskunnallinen ja kasvatuksellinen eriarvoisuus kokonaisvaltaisesti laajempien muutosten kautta. Pienimuotoiset toimenpiteet eivät voi korvata epäoikeudenmukaisuutta järjestelmässä, joka on perustaltaan epäreilu.

HANKKEEN TUOTOKSET

Lisätietoa on hankkeen verkkosivustolla osoitteessa www.european-agency.org/agency-projects/raising-achievement. Osoitteessa on kuvattu hankkeen käsitteellinen viitekehys, ja siellä on myös raportteja eri maiden lähestymistavoista suoritusten parantamiseksi. Hankkeessa on tuotettu myös seuraavat materiaalit:

- Hankkeen yleiskatsaus: *Raising the Achievement of All Learners in Inclusive Education: Lessons from European Policy and Practice [Kaikkien oppijoiden suorituksen parantaminen osallistavassa opetuksessa: Kokemuksia eurooppalaisista linjauksista ja käytännöistä]*. Ks. www.european-agency.org/resources/publications/raising-achievement-all-learners-project-overview
- *Raising the Achievement of All Learners: A Resource to Support Self-Review [Kaikkien oppijoiden suorituksen parantaminen: Resurssi itsearviointiin]*. Ks. www.european-agency.org/resources/publications/raising-achievement-all-learners-self-review
- *Raising the Achievement of All Learners in Inclusive Education – Literature Review [Kaikkien oppijoiden suorituksen parantaminen osallistavassa opetuksessa – kirjallisuuskatsaus]*. Ks. www.european-agency.org/publications/reviews/raising-the-achievement-of-all-learners-in-inclusive-education-literature
- Guidance for teachers and school leaders [Ohjeita opettajille ja koulun johdolle]. Ks. www.european-agency.org/agency-projects/raising-achievement.

VIITTEET

Enabling Education Network (EENET), 2017. *Quote of the Week [Viikon sitaatti]*. 10. heinäkuuta 2017. twitter.com/GlobalEENET/status/884318037763141632 (Viimeksi luettu lokakuussa 2017)

Euroopan erityisopetuksen ja inklusiivisen opetuksen kehittämiskeskus, 2015. *Kehittämiskeskuksen inklusiivisia opetusjärjestelmiä koskeva tausta-asiakirja*. Odense, Tanska. www.european-agency.org/publications/brochures-and-flyers/agency-position-on-inclusive-education-systems-flyer (Viimeksi luettu elokuussa 2017)

Euroopan komissio, 2017. *Teachers and school leaders in schools as learning organisations. Guiding Principles for policy development in school education [Opettajat ja koulun johto oppivina organisaatioina toimivissa kouluissa. Koulutuspolitiikan kehittämisen periaatteet]*. ET 2020 -työryhmien raportti 2016–2018. ec.europa.eu/education/sites/education/files/teachers-school-leaders-wg-0917_en.pdf (Viimeksi luettu lokakuussa 2017)

Euroopan unionin neuvosto, 2017. *Neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien päätelmät osallistamisesta monimuotoisessa ympäristössä laadukkaan koulutuksen tarjoamiseksi kaikille*. 2017/C 62/02. eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=uriserv:OJ.C_.2017.062.01.0003.01.FIN (Viimeksi luettu lokakuussa 2017)

Mitchell, D., 2014. *What Really Works in Special and Inclusive Education: Using Evidence-Based Teaching Strategies [Mikä todella toimii erityisopetuksessa ja osallistavassa opetuksessa: Näyttöön perustuvien opetusstrategioiden käyttäminen]*. Lontoo: Routledge

Yhdistyneet kansakunnat, 1989. *YK:n lapsen oikeuksien yleissopimus*. New York: Yhdistyneet kansakunnat

Yhdistyneet kansakunnat, 2006. *YK:n yleissopimus vammaisten henkilöiden oikeuksista*. New York: Yhdistyneet kansakunnat. [www.un.org/development/desa/disabilities/convention-on-the-rights-of-persons-with-disabilities-2.html](http://www.un.org/development/desa/disabilities/convention-on-the-rights-of-persons-with-disabilities/convention-on-the-rights-of-persons-with-disabilities-2.html) (Viimeksi luettu syyskuussa 2017)

Yhdistyneet kansakunnat, 2015. *Kestävän kehityksen tavoitteet. Tavoite 4 Laadukas koulutus*. www.undp.org/content/undp/en/home/sustainable-development-goals/goal-4-quality-education.html (Viimeksi luettu syyskuussa 2017)

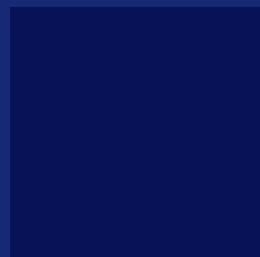

Sihteeristö:

Østre Stationsvej 33
DK-5000
Odense C
Denmark
Tel: +45 64 41 00 20
secretariat@european-agency.org

Brysselin toimisto:

Rue Montoyer 21
BE-1000
Brussels
Belgium
Tel: +32 2 213 62 80
brussels.office@european-agency.org

www.european-agency.org